

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

CURES D'INFERMERIA SALUT MENTAL

Coordinació: SANCHEZ FERNANDEZ, MARIA

Any acadèmic 2021-22

Informació general de l'assignatura

Denominació	CURES D'INFERMERIA SALUT MENTAL			
Codi	100469			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Infermeria (R 2016) i Grau en Fisioteràpia	4	TRONCAL	Presencial
	Grau en Infermeria (R 2016 - Ig)	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
	Grau en Infermeria (R 2016)	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRALAB	PRAULA	TEORIA
	Nombre de crèdits	0.6	2.4	3
	Nombre de grups	12	6	2
Coordinació	SANCHEZ FERNANDEZ, MARIA			
Departament/s	INFERMERIA I FISIOTERÀPIA			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
GIRALT PALOU, ROSA MARIA	rosamaria.giralt@udl.cat	7,2	
SANCHEZ FERNANDEZ, MARIA	maria.sanchez@udl.cat	17,4	
VARELA GUERREIRO, VICTOR	victor.varela@udl.cat	3	

Informació complementària de l'assignatura

És una assignatura de caràcter obligatori necessària per al treball de les cures integrals i interrelacionada amb la resta de les assignatures. Amb aquest programa es pretén mostrar la importància de la matèria de Salut Mental dins el currículum Infermera. Introduir al futur professional en aquest àmbit, perquè l'estudiant aconseguixi una formació idònia, tant teòrica com pràctica. L'enfocament de la disciplina, es planteja des de la interrelació entre la Psicopatologia i les Cures d'Infermeria, de manera que l'alumne a través d'ella, desenvolupi els coneixements necessaris per a entendre la salut mental i el procés d'emmalaltir de les persones, que els incorpori a la seva pràctica professional en els nivells de l'assistència primària, secundària i terciària, incloïen de aquesta manera aquestes malalties dintre del marc de la salut integral i reduir del mateixa manera el estigma que actualment encara existeix . En definitiva crear una sensibilitat cap aquest tipus de pacients i les seves famílies.

Normativa reguladora de la creació, l'ús i la preservació del material audiovisual enregistrat amb finalitats docents a la FIF

“La Universitat de Lleida informa que, amb finalitats docents, enregistrarà imatges que identifiquin l'estudiantat i altres persones que participen en les activitats acadèmiques. El responsable del tractament d'aquestes imatges és la Universitat de Lleida (dades de contacte del representant: Secretaria General. Plaça de Víctor Siurana, 1, 25003 Lleida, sg@udl.cat; dades de contacte del delegat de protecció de dades: dpd@udl.cat).

Aquestes imatges només s'utilitzen per impartir docència, avaluar els coneixements de l'assignatura i per a projectes de millora docent.

L'ús de les imatges respon a l'obligació legal de la UdL d'impartir i millorar la docència universitària, d'acord amb la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats. Les imatges, un cop enregistrades, es conserven com a mínim mentre no prescriguin les corresponents accions i reclamacions contra l'avaluació aprovada pel professorat. Es destrueixen en els termes i condicions previstes en la normativa sobre conservació i eliminació dels documents administratius de la UdL, i les taules d'avaluació documental aprovades per la Generalitat de Catalunya (<http://www.udl.cat/ca/serveis/arxiu/>).

La UdL no comunicarà mai aquestes dades a tercers, llevats dels casos estrictament previstos en la Llei.

Les persones interessades poden accedir a les seves imatges; sol·licitar-ne la rectificació, supressió o portabilitat; oposar-se al tractament i sol·licitar-ne la limitació, mitjançant escrit tramès a l'adreça dpd@udl.cat <<mailto:dpd@udl.cat>>. També poden presentar una reclamació adreçada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, mitjançant la seu electrònica de l'Autoritat (<https://seu.apd.cat>) o per mitjans no electrònics.

Objectius acadèmics de l'assignatura

Objectius:

- Analitzar la situació de la disciplina a la llum de les aportacions històriques i teòriques més rellevants.
- Analitzar el rol i aportacions específiques d'infermeria dins de l'equip de treball multidisciplinar.
- Analitzar les diferències transculturals en la consideració de la salut i malaltia mental.
- Conèixer els dispositius i prestacions sanitàries i socials de l'atenció a la salut mental. I les estructures del circuit terapèutic en la salut mental.
- Coneixements sobre la relació professional i terapèutica, l'entrevista amb el pacient psiquiàtric i sistemes de diagnòstics d'infermeria psiquiàtrica.
- Conèixer e incorporar reflexions i compromisos bàsics sobre les qüestions ètiques i legals en psiquiatria en les funcions, actuacions e intervencions de la infermeria psiquiàtrica.
- Desenvolupar habilitats bàsiques per a la identificació i jerarquizació del problemes de salut mental, psiquiàtrics i relacions més comuns, pel mitjà de recollida d'informació i valoració.
- Conèixer els problemes de salut mental i psiquiàtrics més rellevants en les diferents etapes del cicle vital, proporcionant cuidatges integrals i d'eficàcia en l'àmbit de la infermeria, en qualsevol nivell d'atenció.
- Adquirir coneixements bàsiques referents a les urgències psiquiàtriques i les formes d'actuar en les mateixes mesures a adoptar.
- Adquirir i elaborar els coneixements i estratègies referents als cuidatges dels problemes de salut mental i psiquiàtrica que es produeixen en l'individu.
- Revisar les teràpies més utilitzades en l'atenció als problemes mentals.
- Iniciar-se en l'abordatge eficaç dels problemes de salut mental i psiquiàtrics.
- Conèixer les principals modalitats terapèutiques i d'intervencions existents en infermeria.
- Ajudar al pacient i família en el desenvolupament d'activitats de foment, protecció i educació en salut mental.
- Posseir les aptituds i desenvolupar les actituds necessàries, per desenvolupar cures d'infermeria que li permetin realitzar intervencions satisfactòries amb el pacient, família i comunitat.
- Desenvolupar aptituds, actituds desestigmatitzant respecte a l'aprenentatge dels processos de salut/malaltia/atenció professional cap a les persones amb trastorns mentals o problemes de salut mental.

SESSIONS GRUPALS

OBJECTIU

- Complementar l'aprenentatge de les actituds i de les habilitats en els procediments específics necessaris per al cuidatge del pacient amb problemes de salut mental i psiquiàtrics.
- Experimentar els diferents procediments d'infermeria que es poden fer en els cuidatges dels pacients amb trastorns mentals i psiquiàtrics.
- Identificar les necessitats i problemes del possible pacient i família amb malaltia mental i psiquiàtrica, tant físic com mental.
- Identificar i diferenciar les característiques específiques dels diferents trastorns mentals i psiquiàtrics.
- Aplicar un pla de cuidatges d'infermeria als pacients psiquiàtrics.
- Aprendre ha aplicar normes de confidencialitat.
- Aprendre a controlar els seus propis pors i ansietats davant un pacient amb una malaltia mental i/o psiquiàtrica.
- Canviar quan es pugui, la seva actitud i la seva representació mental del malalt psiquiàtric.

Competències

Bàsiques:

CB2. Aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseeixin les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins la seva àrea d'estudi.

CB3 Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Específiques:

CE34. Tenir una actitud cooperativa amb els diferents membres de l'equip.

CE48. Conèixer el Sistema Sanitari Espanyol.

CE52. Prestar cures, garantint el dret a la dignitat, privacitat, intimitat, confidencialitat i capacitat de decisió de el pacient i família.

CE54. Conèixer els problemes de salut mental més rellevants en les diferents etapes de l'cicle vital, proporcionant cures integrals i eficaces, en l'àmbit de la infermeria.

Transversals:

CT3. Adquirir capacitació en l'ús de les noves tecnologies i de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Generals (*Llibre Blanc de la Titulació del Grau d' Infermeria, ANECA*)

CG1. Capacitat per adaptar-se a les noves situacions

CG2. Habilitats de gestionar la informació

Resultats d'aprenentatge:

- Exposar de manera fonamentada, a través dels recursos avaluatius establerts, els problemes de salut mental més rellevants en les diferents etapes de el cicle vital, així com la influència dels factors que actuen en aquests processos.

- Seleccionar, justificar i executar, a partir de situacions problemes prèviament planificades, les intervencions professionals que millor responguin a les necessitats de la persona en l'àrea de la salut mental (PAE), garantint el dret a la dignitat, confidencialitat i capacitat de decisió .

- Jutjar críticament, els recursos socio-sanitaris i tecnològics orientats a les necessitats de les persones amb problemes de salut mental.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Unitat temàtica I: Introducció als conceptes de salut mental i malaltia mental.

Tema 1.-Evolució històrica de la malaltia mental. Aportacions teòriques dels conceptes psiquiàtrics i de salut mental.

Tema 2.- Serveis de Salut Mental i Psiquiàtrics. Situació actual: xarxa assistencial. Equip multidisciplinari.

Classificació de les malalties psiquiàtriques i de salut mental.

Tema 3.- Aspectes ètics i legals en psiquiatria i salut mental. Característiques de l'estigma en salut mental.

Tema 4.- Perspectiva històrica dels cuidatges d'infermeria en salut mental i psiquiatria. Rol terapèutic d'infermeria.

Tema 5.- Examen de l'estat mental. Principals instruments de valoració: observacions, entrevistes. Tècniques de comunicació verbal i no verbal.

Unitat temàtica II: Modalitats de tractaments en psiquiatria i salut mental. Cuidatges d'infermeria.

Tema 6.- Estratègies d'intervenció en els cuidatges d'infermeria.

Tema 7.-Tractaments psicofarmacològics: Drogues utilitzades habitualment. Indicacions. Contraindicacions. Efectes esperats. Efectes col·laterals i secundaris. Intoxicació. Monitorització i compliment. Valoració, planificació de cuidatges e intervencions d'infermeria.

Tema 8.- Teràpia i tècnica de contenció. Contenció mecànica, Mecanismes d'acció. Indicació i accions d'infermeria.

Tema 9.- Teràpia electroconvulsiva (TEC). Mecanismes d'acció. Indicacions. Preparació i accions d'infermeria.

Tema 10.- Psicoteràpia .Diferents tipus de teràpies: conductual, dinàmica, cognitiva i sistèmica. Definició, característiques, classificacions, indicacions.

Unitat temàtica III: Problemes de Salut Mental al llarg del cicle vital

Tema 11.- Etiologia i factors patògens de la psiquiatria i la malaltia mental.

Tema 12.- Trastorns de la conducta instintiva: Alteracions d'ingesta (anorèxia i bulímia). Cicle vigília-són . Valoració, planificació de cuidatges e intervencions.

Unitat temàtica IV: Problemes de salut mental y psiquiàtrics.

Tema 13.- Trastorns Infanto-juvenils

Tema 14.- Trastorns per ansietat: Ansietat, estrès. Valoració, planificació de cuidatges e intervencions.

Tema 15.- Trastorns del comportament: agressivitat, agitació, violència, addiccions, es (drogoaddiccions, alcoholisme....

Tema 16.- Trastorns neuròtics. Classificació i forma clínica. Valoració, planificació de cuidatges e intervencions.

Tema 17.- Trastorns de personalitat i del comportament. Classificació i forma clínica. Valoració, planificació de cuidatges e intervencions.

Tema 18.- Trastorns del pensament: Trastorns esquizofrènics. Concepte i generalitats. Formes clíniques. Alteracions de les diferents funcions psíquiques. Valoració, planificació de cuidatges e intervencions.

Tema 19.- Trastorns de l'estat d'ànim: trastorns bipolars. Depressió. Suïcidi. Concepte i generalitats. Forma clínica. Alteracions de les diferents funcions psíquiques. Valoració, planificació de cuidatges e intervencions.

Tema 20.- Patologia Dual. Concepte i generalitats. Alteracions de les diferents funcions psíquiques. Valoració, planificació de cuidatges e intervencions.

SESSIONS GRUPALS

- Recursos assistencials
- Tècniques de valoració i registres: observació, entrevista psiquiàtrica i registres d'infermeria psiquiàtrica.
- Addiccions: Tabaquisme, alcoholisme, addiccions de substància, altres addiccions.
- Estudi de casos de Patologies: Trastorns de la conducta alimentària, Ansietat, Trastorn del pensament
- Transtorns Infanto-Juvenils
- Tècniques terapèutiques: relagació, teràpia electró-convulsiva, subjecció mecànica.

Eixos metodològics de l'assignatura

Les classes teòriques s'impartiran via on-line a través de l'eina videoconferència del campus Sakai. Els materials de suport es pujaran a l'apartat de recursos de l'assignatura del cada campus virtual. Aquestes s'impartiran a la totalitat del grup.

"Us informo que les sessions on-line tindrà lloc mitjançant l'eina de videoconferència del Campus Virtual, a través de la qual es poden usar i enregistrar la vostra imatge, la vostra veu i, fins i tot, l'espai físic triat per participar-hi.

*Us encoratjo perquè trieu els espais que menys incidència tinguin en la teva intimitat.
El responsable del tractament d'aquestes dades personals és la Universitat de Lleida (dades de contacte del representant: Secretaria General. Plaça de Víctor Siurana, 1, 25003 Lleida, sg@udl.cat; dades de contacte del delegat de protecció de dades: dgd@udl.cat).*

Els seminaris teòrics-pràctica en grups mitjans i les classes practiques en grups petits s'impartiran presencialment i es treballaran a través de les Activitats del campus virtual on el professor les penjarà i l'alumne també les presenta per aquesta via. Els treballs podran ser lliurats de forma individual o en petits grups.

S'obrirà l'apartat del forum tant en el campus de Lleida com a Igualada per complementar l'aprenentatge de la matèria i facilitar la interacció entre professors i alumnes. D'aquesta manera es podrà fer intercanvi de dubtes.

La metodologia s'adaptarà als diferents objectius descrits en l'assignatura, utilitzant els següents mètodes didàctics:

En l'exposició dels continguts teòrics en gran grup, la metodologia serà interactiva deductiva: la lliçó magistral amb suports clàssics i audiovisuals, facilitant al màxim la participació de l'alumne i fomentant la reflexió i discussió.

En l'exposició teòric-pràctica en grups mitjans y/o petits, la metodologia serà interactiva deductiva i col·laboratiu, on s'utilitzaran: sessions d'experiències amb memòries, estudi de casos, classes magistral amb projeccions de material audiovisual, amb recerca d'informació del temes aplantillats.

Per poder realitzar la metodologia interactiva de participació de l'estudiant s'utilitza: històries de vida, documentació de còmics (Campus Lleida)

La metodologia per la opció de l'avaluació única, es realitzarà mitjançant un contracte d'aprenentatge entre l'estudiant i professor/a. Es realitzarà semipresencial, amb sessions de tutories periòdiques per el professor/a de l'assignatura.

Per a tots els alumnes: es treballarà i es mantindrà la comunicació mitjà el campus virtual amb la plataforma Sakay

Sessions Grupals (Simulació d'Alta Fidelitat) en Campus d'Igualada

> Objectiu general: como grups mitjans o petits

- Valorar, diagnosticar, planificar, executar i avaluar les cures d'infermeria de salut mental dirigits a pacients i famílies, d'acord el concepte d'atenció integral, en el marc de la promoció, prevenció, el tractament i la rehabilitació de la salut mental.
- Que l'alumne aprengui a treballar amb un Procés d'Atenció d'Infermeria, i mitjançant les metodologies actives en simulació, els diferents trastorns en salut mental.

> Objectius específics d'aprenentatge:

L'alumne ha de

- Reconèixer i identificar els diferents problemes de salut mental, per mitjà de la recollida d'informació i valoració de les necessitats alterades.
- Desenvolupar i aplicar estratègies de relació terapèutica tant amb el pacient com amb la família.
- Desenvolupar cures infermeres que li permetin realitzar intervencions satisfactòries i que millorin l'autonomia de la persona.
- Participar de forma activa en les dinàmiques i gestió de treball en equip a través d'una comunicació efectiva.

Sistema d'avaluació

Es tracta d'una avaluació continuada i acumulativa durant el període docent de l'assignatura

L'avaluació continuada té com a finalitat la valoració de l'assimilació progressiva dels continguts i de les competències que l'estudiant ha d'assolir, inicialment prefixats i recollits en la guia docent en la seva programació i planificació.

Per aprovar l'assignatura, cal superar cadascun dels apartats següents per separat:

1. Participació en l'aula i seminaris, tutories virtuals, participació en les videoconferències, i contacte per correu amb el professor per dubtes (10% de la nota)

L'alumne haurà de presentar-se al 80% dels seminaris programats i participar activament en el treball grupal. Les faltes que superin el 20% per motius justificats, es compensaran amb un treball específic que demanarà el professor responsable del seminari. Si se falten més sense motius, se anirà descomptant de la nota del seminari 0,25 punts. Avaluarà individualment cada seminari seguint una pauta d'avaluació on es tindrà en compte: destreses d'aprenentatge, destreses en treballs grupals i actituds.

Al final d'algunes sessions teòriques i seminaris, es realitzaran preguntes ràpides, que comptarà (campus Lleida)

1. Realització de una prova tipus test (60% de la nota) de les matèries del programa, de teòric (40%) i seminaris (20%) format presencial i si situació covid-19 format on-line mitjançant l'eina tests del campus virtual.

Realització de la prova tipus test de la matèria del programa teòric y seminaris. S'ha d'aprovar el exàmens amb una nota mínima de 5.

1. Presentació per escrit dels documents teòric-pràctics programats en grup funcional o individual dins dels seminaris (30% de la nota). Del quals seran la de resolució de casos i elaboració d'informes

Els documents hauran de seguir el format presentat al espai recursos del campus virtual, i s'hauran de presentar durant la setmana següent a la realització del seminari. Tots els treballs seran entregats per la via activitats mitjançant l'aplicatiu del campus virtual. **No s'acceptaran** treballs que s'entreguin per altres vies.

Per que l'estudiant pugui saber i seguir la seva evolució en el procés de l'aprenentatge de l'assignatura, se'ls mostraran rúbriques de las diferents evidències d'avaluació.

Important: *Per tenir l'assignatura superada hauran de ser aprovats per separat els tres blocs des apartats, amb una nota de cinc (5) com a mínim.*

Quadre resum de l'Avaluació

Activitat	Valor Avaluació
Proba escrita de part teòric	40%
Proba escrita de seminaris	20%

Elaboració d'informes seminaris (simulació, resolució de casos) 30%

Participació en teòrics i seminaris 10%

Altres requisits d'avaluació

Assistència del 80% a las sessions grupals
Amb penalització de 0,25 punts

Avaluació única:

Segons la Normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i Màsters a la UdL, aprovada en Consell de govern el 26 de febrer de 2014 pel vicerectorat de Docència:

Per tal de facilitar a l'estudiant poder compaginar l'estudi amb el desenvolupament d'activitats laborals –fet que la naturalesa de l'avaluació contínua fa difícil-, l'estudiant que ho desitgi tindrà dret a renunciar a l'avaluació contínua a l'inici de curs, i tindrà dret a la realització d'una avaluació única (mitjançant un sistema que determini el professor o professora responsable de l'assignatura). Si la naturalesa de l'assignatura ho demana, serà requisit indispensable per tenir l'opció d'avaluació única l'assistència a determinades activitats presencials. La Comissió d'Estudis del centre responsable de l'ensenyament de grau o màster afectat haurà d'establir els mecanismes mitjançant els quals l'estudiant podrà acollir-se a aquest dret, el termini de presentació d'instàncies, així com la documentació que ha d'aportar justificativa de la seva activitat laboral.

L'avaluació es pacte mitjançant un contracte acadèmic amb el professor .

L'avaluació única de aquells estudiants que opten amb aquesta situació realitzaran les activitats amb sessions tutorials de forma semipresència on se valorarà el seu procés d'aprenentatge.

L'avaluació serà sumatòria. Totes les parts, que s'indiquen, tindran que ser aprovades amb un 5.

L'assistència a les sessions tutories serà obligatòria. Si se falten, se anirà descomptant 0,25 punts de la nota

Per que l'estudiant pugui saber i seguir la seva evolució en el procés de l'aprenentatge de l'assignatura, se'ls mostraran rúbriques de las diferents evidències d'avaluació.

Per tal de superar l'avaluació única, l'alumne haurà de superar:

- Una prové tipus test de la matèria del programa de teòric (40%) i seminaris (20%) en format on-line mitjançant l'eina test del campus virtual. Necessàriament hauran de tenir una nota mínima de 5 en la prové (60% de la nota).
- Presentació dels exercicis sol·licitats pel professor del treball autònom a través del campus virtual (30% de la nota)
- Assistència a una tutoria pactada en format virtual responsable (10% de la nota)

Quadre resum de l'Avaluació:

Activitat	Valor Avaluació
Proba escrita se part teòric	40%
Proba escrita de seminaris	20%
Resolució de casos i d'informes	30%
Altres requisits d'avaluació	
Assistència a las sessions de tutories	10%

Bibliografia i recursos d'informació

- Harter: Varcariolis Manual de Planes de Cuidados en Enfermería Psiquiátrica.. 6 ed. Ed. Elsevier España; 2019.
- Fornés Vives J. Enfermería de Salud Mental y Psiquiátrica. Valoración y cuidados. Madrid: Ed. Médica Panamericana; 2012.
- Rebraca L. Enfermería psiquiátrica y salud mental: conceptos básicos. 6ª ed. Madrid: McGraw-Hill; 2007.
- Galiana, J.L. Enfermería Psiquiátrica. Ed. S.A Elsevier España ; 2015
- Montes, J.R. Ética y salud mental. Ed. Herder; 2018
- Mardomingo, M.J. Tratado de psiquiatría del niño y adolescente. Ed. Díaz de Santos; 2015.
- Pacheco Borrella, Germán. La construcción social enfermo mental: su repercusión en el individuo, familia y en los cuidados de salud. Ed: Académica Española, 2013

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

- Stuart GW, Laraia MT. Enfermería psiquiátrica. Principios y práctica. 8ª ed. Madrid: Elsevier; 2006.
- Sánchez, M. Enfermería Psiquiátrica y salud mental. Lleida: Publicacions Universitat de Lledia. Colecció Eines 13; 1995
- Vallejo Ruiloba J. Introducción a la psicopatología y la psiquiatría. 8ª ed. Barcelona: Masson; 2015.
- Videbeck, Sheila L. Enfermería psiquiátrica. 5º Ed. Ed: Lippincott Williams & Wilking, 2012
- W. Black, Donald y Andreasen, Nancy C. Introducción a la psiquiatría. 5ªEd. Ed. Médica Panamericana. Buenos Aires, 2012
- Lobo Satué, A. Manual de psiquiatría general. Ed. Médica Panamericana, Buenos Aires, 2013
- Batalla, Montse y Xevídom. Manicomio. Una historia real. Ed. Cúpula. Barcelona; 2019
- Giralt Palou, R., Prat Vigué, G., & Tort-Nasarre, G. (2019). Attitudes and stigma toward mental health in nursing students: A systematic review. *Perspectives in Psychiatric Care*, 55(3), 1–13. <https://doi.org/10.1111/ppc.12419>
- Ruiz, Ricard y Borés Alfredo. Las voces y el laberinto. Ed. Plaza y Janes. Barcelona; 2005
- Nate Powell. Tragame entera. Ed. Cúpula. Barcelona; 2009
- Bosch Meritxell. Yo gorda. Ed. Cúpula. Barcelona; 2017

Web:

http://www.nureinvestigacion.es/enlaces_nure.cfm?ID_MENU=256 (Revista Científica de Enfermería)

<http://www.index-f.com/presencia/revista.php> (Revista de Enfermería de Salud Mental)

<http://www.ub.es/aentde/welcome.htm> (AENTDE Asociación Española de Nomenclatura, Taxonomía y Diagnósticos de Enfermería)

www.psiquiatria.com

<http://www.terra.es/personal2/enfesm/enlaces.htm>

<http://modulo6psiquiatria.blogspot.com/2008/09/estudios-de-casos-clnicos-psiquitricos.html>

Audiovisual

Alguien voló sobre el nido del cuco. Director: Milos Forman.

Mejor imposible. Director: James L. Brooks.

Shine. Director: Scott Hicks.

Mister Jons. Director: Mike Figgis

Patch Adams. Director: Tom Shadyac

Una mente maravillosa: Rou Howard